

Tadeusz Kozaczewski
Hanna Kozaczewska-Golasz

Portale trzynastowiecznej architektury na Śląsku

Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej

Wrocław 2009

Spis treści

Wstęp 7

Portal jako istotny element elewacji 11

Usytuowanie portali 11

Kompozycje elewacji z portalem 12

Stosowane materiały budowlane 18

Typologia portali 23

Portale węgarrowe 23

Portale uskokowe bez kolumnienek 24

Portale uskokowe z kolumnienkami, bez profilowania ościeży 26

Portale uskokowe profilowane z kolumnienkami 30

Portale pochodzące z 2 ćw. XIII w. 30

Portale uskokowe profilowane z kolumnienkami powstałe około połowy XIII w. 34

Portale uskokowe profilowane z kolumnienkami powstałe w 3 ćw. XIII w. 36

Portale uskokowe profilowane z kolumnienkami powstałe w 4 ćw. XIII w. 39

Portale rozczłonkowane, profilowane bez uskoków 40

Portale rozczłonkowane z 2–3 ćw. XIII w. 40

Portale rozczłonkowane z 4 ćw. XIII w. 44

Archiwolta i tympanon 47

Portale z trójliściem 55

Trójliść w różnych typach portali 55

Geometryczny kształt łuku trójlistnego 57

Datowanie 60

Detale architektoniczne i rzeźbiarskie portali 63

Gzymsy i główce ościeży portali 63

Gzymsy 63

Główce kielichowo-blokowe i inne główce z ornamentami 63

Główce kielichowe 70

Główce talerzowe 71

Bazy 75

Inne elementy dekoracji 83

Połączenia profili prostokątnych, wklęsłych i wypukłych 83

Rzeźby figuralne i maski 87

Guzy i rozetki 88

Baldachimy 90

Zasady geometryczne kształtowania portali 91

Zasady kształtowania przekroju poziomego ościeży 91

Kształtowanie elewacji portali 95

Ewolucja ukształtowania portalu w XIII w. 99

Bibliografia 104

Rozmieszczenie portali 106

Katalog portali	111
Wykaz skrótów do Katalogu portali	112
Kościół w miastach	113
Domy mieszkalne	219
Kościół wiejskie	229
Kościół wiejskie na Łużycach	471
Zestawienia portali	487
Spis obiektów	493
Summary	497
Zusammenfassung	499